

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Τα ΜΜΕ είναι γνωστό ότι αντιπροσωπεύουν ένα ζωτικό στοιχείο της δημοκρατικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής της κοινωνίας. Αναδεικνύονται όχι μόνο ως δίαυλοι πληροφόρησης και πηγή ψυχαγωγίας, αλλά και ως σημαντικοί φορείς απόψεων, προώθησης ιδεών, δημιουργίας προτύπων ή στερεοτύπων. Ειδικά τα ηλεκτρονικά ΜΜΕ εισβάλλουν καθημερινά στα σπίτια μας και επηρεάζουν συνειδήσεις, διαμορφώνουν αξίες.

Ακριβώς λοιπόν για αυτόν τον λόγο, δηλαδή τη διεισδυτικότητα που παρουσιάζουν και τη δύναμη που έχουν να διαμορφώνουν συμπεριφορές, αποτελούν ένα ιδιαίτερα σημαντικό εργαλείο στην όλη διαδικασία ένταξης των μεταναστών στην Ελληνική κοινωνία.

Η διαχείριση από τα ΜΜΕ του ζητήματος της μετανάστευσης, στη χώρα μας, φαίνεται ωστόσο να δημιουργεί προβληματισμούς, σχετικά με τον τρόπο που αυτά το προσεγγίζουν. Πολλές φορές τους καταλογίζεται μια αρνητική διάθεση και προκατάληψη, η οποία μεταφέρεται στην κοινή γνώμη, εγχαράσσεται στις συνειδήσεις και καθορίζει συμπεριφορές.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αρνητικής αντιμετώπισης του μετανάστη από τα Μέσα, ιδίως την τηλεόραση, αποτελεί η περίπτωση του δράστη ενός εγκλήματος που διαφεύγει και δεν είναι γνωστή η ταυτότητά του. Κατά τη μετάδοση της είδησης λοιπόν, συχνά η φράση «σύμφωνα με πληροφορίες ή κατά πάσα πιθανότητα, πρόκειται για αλλοδαπό» αποτελεί χαρακτηριστικό του δημοσιογραφικού λόγου. Τα Μέσα δηλαδή σε περιπτώσεις παραβατικότητας, πολλές φορές, θεωρούν τους μετανάστες βασικούς υπόπτους, τη στιγμή που από επίσημα στοιχεία που δίδονται από τους αρμόδιους φορείς προκύπτει ότι η συμμετοχή αλλοδαπών στην τέλεση αδικημάτων δεν είναι καθόλου μεγαλύτερη από αυτή των γηγενών.

Άλλο παράδειγμα ξενόφοβης συμπεριφοράς των Μέσων αποτελεί ο τρόπος που, πολλές φορές, αντιμετωπίζουν τους μετανάστες, όταν αυτοί επιδεικνύουν ιδιαίτερες επιδόσεις σε τομείς που δεν τους είχε συνηθίσει αρχικά τουλάχιστον η ελληνική κοινωνία. Ολοι θυμόμαστε το θόρυβο που είχε ξεσπάσει για το αν ένας αριστούχος μαθητής, παιδί μεταναστών δικαιούται να απολαμβάνει των προνομίων που απολαμβάνουν και τα ελληνόπαιδα στα σχολεία τους. Υπήρξαν Μέσα τα οποία ευθέως αρνήθηκαν το δικαίωμα σε ένα μικρό μαθητή να συμμετέχει ισότιμα σε μία δημοκρατική κοινωνία, τη στιγμή μάλιστα που το επίσημο κράτος τόνιζε ότι είναι στοιχείο της ελληνικής δημοκρατίας η ανεκτικότητα και η συνύπαρξη. Υπήρξαν και άλλα που έδωσαν βήμα για να ακουστούν ξενόφοβες και ρατσιστικές απόψεις, πολλές φορές γιατί αυτό τους το επέβαλλε η αναζήτηση τηλεθέασης.

Το αρνητικό κλίμα που φαίνεται, συχνά, να καλλιεργείται από τα Μέσα δεν προκύπτει μόνο από τον επιθετικό λόγο ή τη συντήρηση ενός ξενόφοβου πλαισίου. Συχνά προκύπτει και από την αποσιώπηση πραγμάτων τα οποία θα μπορούσαν να πείθουν την ελληνική κοινή γνώμη ότι υπάρχουν σφαίρες στην οικονομική και κοινωνική ζωή στις οποίες η συμβολή των μεταναστών είναι αναντικατάστατη.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι θα μπορούσαν τα Μέσα για να υποβοηθούν στην ένταξη των μεταναστών και να καλλιεργούν ένα κλίμα συνύπαρξης και πολυπολιτισμικότητας να επισημαίνουν τις θετικές πλευρές της παρουσίας των μεταναστών στη χώρα μας και να προσφέρουν στον αναγνώστη ή τηλεθεατή ερεθίσματα για να σπάσει στερεότυπα ή αντιλήψεις που δεν έχουν καμμία βάση.

Σημαντικό θα ήταν επίσης η παραχώρηση, από τα Μέσα, χώρου και χρόνου, στους ίδιους τους μετανάστες, ώστε να ακουσθεί η φωνή τους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο ραδιοσταθμός «Φιλία» της ΕΡΤ, ο οποίος έχει καταβάλει σημαντική προσπάθεια όχι μόνο να έχει ειδήσεις σε πολλές γλώσσες, αλλά και εκπομπές χρηστικές ή μουσικές με ακούσματα από τον πολιτισμό κάθε λαού, μέλη του οποίου βρίσκονται στη χώρα μας.

Αλλα αντίστοιχα παραδείγματα αποτελούν η εκπομπή της ET-3 «Μητρόπολη του Κόσμου», καθώς και το ξενόγλωσσο πρόγραμμα του ραδιοσταθμού 9,84.

Είναι αναγκαίο λοιπόν τα ίδια τα ελληνικά Μέσα να δώσουν βήμα στους ανθρώπους που έρχονται και ζουν στην χώρα μας. Υπάρχουν άλλωστε οι περιπτώσεις δημοσιογράφων που βγαίνουν μέσα από τις τάξεις των μεταναστών, λαμπρών συγγραφέων, καλλιτεχνών, ανθρώπων του πνεύματος οι οποίοι ζούν και δραστηριοποιούνται στη χώρα μας και δίνουν σημαντικά δείγματα γραφής.

ΕΛΕΝΗ ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΑ, ΕΙΔΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ ΣΤΟΝ ΣΥΝΗΓΟΡΟ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ